

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดที่มีประชากรที่ใ้รับการศึกษาย่างถูกต้องและทั่วถึง ประเทศนั้นก็ประสบความสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าในด้านการเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะการพัฒนาประเทศไม่ว่าในทางใดก็ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคนคือ กระบวนการทางการศึกษานั้นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2527 : 1)

รัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญของการจัดการศึกษามาทุกยุคทุกสมัย และถือว่าการส่งเสริม และสนับสนุนการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาลทั้งที่รัฐบาลโลกล้วนเน้นถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ว่า "รัฐพึงส่งเสริมและบำรุงการศึกษา โดยถือว่าการศึกษามีความสำคัญอันยิ่งยวดแห่งกิจการของรัฐ" (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 37)

เมื่อรัฐบาลได้มองเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาดังกล่าวแล้ว ก็ได้พยายามที่จะส่งเสริมปรับปรุงการศึกษาให้เจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ และถือว่าเป็นภารกิจที่รัฐบาลจะต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะการศึกษาระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชนทั่วไป จึงได้จัดให้เยาวชนได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาอย่างทั่วถึง ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติประถมศึกษา พุทธศักราช 2478 มาตรา 6 ซึ่งกำหนดไว้ว่า "ให้เด็กทุกคนต้องเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา" (กรมสามัญศึกษา 2516 : 57)

การจัดการประถมศึกษาให้เป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับประชาชนทุกคน จึงเป็นงานที่กว้างใหญ่ไพศาลไร้กำลังคน และงบประมาณเป็นจำนวนมาก

รัฐบาลต้องรับผิดชอบในการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีเป็นจำนวนไม่น้อย และรับภาระอุดหนุน การประถมศึกษาเพิ่มขึ้นทุกปี โดยถือว่าเป็นการศึกษาภาคบังคับ รัฐบาลจึงให้เปล่าแก่ทุกคนในวัย เรียนช่วงนี้จึงจะเห็นได้จากงบประมาณการศึกษา จากสถิติ พ.ศ.2520 ระบุว่าเป็นจำนวน เงิน 8,679.91 ล้านบาท พ.ศ.2521 เป็นจำนวนเงิน 9,082.77 ล้านบาท พ.ศ.2522 เป็นจำนวนเงิน 9,976.77 ล้านบาท พ.ศ.2523 เป็นจำนวนเงิน 12,577.32 ล้านบาท และ พ.ศ.2524 เป็นจำนวนเงิน 15,486.53 ล้านบาท (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2526 : 319) และจากงบประมาณที่รัฐได้จัดสรรเพื่อการศึกษาในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 - 2529) คิดเป็นร้อยละ 20 ของงบประมาณของประเทศ โดยเป็นเงิน งบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาอันค้ำหนึ่ง คือ ร้อยละ 57 มัธยมศึกษา ร้อยละ 16 อุดมศึกษา ร้อยละ 11 และการศึกษานอกโรงเรียน ร้อยละ 2

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 : 46)

เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบการลงทุนทางการศึกษาของรัฐที่มีต่อการศึกษาระดับต่าง ๆ แล้วจะเห็นว่ารัฐได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา มากกว่าการศึกษาระดับอื่น แต่ถึงกระนั้น ก็ยังไม่เพียงพอกับความต้องการในการดำเนินงานตามเป้าหมายของการจัดการประถมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2527 : 1) เพราะงบประมาณที่สำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติได้รับนั้นเป็นเงินก้อนและค่าจ้างเสียร้อยละ 74 มีเงินเหลือเพื่อเป็นค่า ใช้จ่าย ค่าวัสดุ ค่าตอบแทน ค่าครุภัณฑ์ ค่าที่ดิน และสิ่งก่อสร้างเพียงร้อยละ 26 ทำให้ครูขาด สิ่งสนับสนุนที่จะทำงานได้เต็มที่ (สายหยุด จำปาทอง 2524 : 24) นอกจากนั้นแล้ว รัฐบาลเองก็ยังไม่สามารถจัดบริการทางการศึกษาระดับประถมศึกษาให้มีความเท่าเทียมกันในแง่คุณภาพได้ทั่วถึง แยก พัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 5 ยอมรับว่า

โรงเรียนในเมืองและชนบท ยังมีคุณภาพและมาตรฐานที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะ โรงเรียนประถมศึกษาในชนบทที่ห่างไกล ครูมีวิชาครูสูงส่วนใหญ่ ยังมีปัญหาความเข้าใจและการยอมรับแนวคิดของหลักสูตรใหม่ มีครูไม่ครบ ชั้นเรียนอีกประมาณ 8,000 โรงเรียน เนื่องจากขาดระบบการกระจายครู ที่มีประสิทธิภาพขาดอุปกรณ์การเรียน การสอนเกือบทุกแห่ง และมีอัตราการ ตกต่ำชั้นโดยเฉลี่ยร้อยละ 15 ซึ่งส่วนมากเป็นเด็กในชนบท (สำนักงาน คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ 2524 : 238)

จากการที่สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติได้ดำเนินการศึกษา
ปัญหาทางคุณภาพของการประถมศึกษาในสังกัดโดยการวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ
ทั้งส่วนปัจจัย กระบวนการและผลผลิต พบว่าปัญหาคุณภาพการศึกษามีดังนี้
(สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ 2525 : 84-88)

1. ปัญหาด้านปัจจัยทางการศึกษา

1.1 โรงเรียนประถมศึกษาบางแห่งขาดแคลนงบประมาณ และวัสดุ
อุปกรณ์ที่ใช้ในการ ดำเนินการจัดการศึกษา

1.2 ครูประถมศึกษาในท้องถิ่นที่ห่างไกล และทุรกันดารขาดโอกาส
ในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพการจัดการ เรียนการสอนที่เท่าเทียมกับครูในท้องถิ่นที่เจริญ

1.3 นักเรียนประถมศึกษาในท้องถิ่นที่ห่างไกลไม่ได้รับการส่งเสริม
ให้มีสุขภาพอนามัยดี และมีแรงจูงใจในการเรียนค่า

2. ปัญหาด้านประสิทธิภาพของกระบวนการจัดการศึกษา

2.1 ปัญหาด้านความล่าช้าในการนำเอกสารหลักสูตรไปใช้

2.2 การจัดการ เรียนการสอนและการประ เมินผลไม่เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ที่วางไว้

2.3 การจัดสื่อการเรียนการสอน การบริหาร การนิเทศ และการ
แนะแนวยังไม่เพียงพอและทั่วถึง

2.4 การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนยังไม่ได้มีความสำคัญเท่าที่ควร

3. ปัญหาด้านผลผลิตทางการศึกษา

3.1 อัตราการตกซ้ำชั้นของนักเรียนยังอยู่ในระดับสูง จากสถิติปีการศึกษา
2525 มีอัตรานักเรียนตกซ้ำชั้นโดยเฉลี่ยทุกชั้น (ไม่รวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1)

ทั้งประเทศ ร้อยละ 5.13 เฉพาะชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 สูงถึงร้อยละ 14.88

3.2 อัตราการออกกลางคันของนักเรียนอยู่ในระดับที่สูงมากเช่นกัน
เฉพาะเด็กที่ออกเมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ในปีการศึกษา 2525 มีถึงร้อยละ 42

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น แม้ว่าจะเป็นที่น่าที่ความรับผิดชอบโดยตรงของรัฐ แต่จากสภาพทางเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศในช่วงที่ผ่านมาจนปัจจุบัน รัฐไม่อาจดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทัวถึง และเป็นธรรมได้โดยลำพังด้วยทรัพยากรของรัฐจำกัด เพราะยังมีบริการด้านอื่นซึ่งเป็นภาระหน้าที่ของรัฐอีกมากมาย ดังนั้น การระดมสรรพกำลังเพื่อการศึกษาจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งของรัฐและเอกชนจึงเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นของรัฐที่จักต้องดำเนินการไม่ว่าจะพิจารณาในเชิงเหตุผลด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษา และลดปริมาณความสูญเสียไปทางเศรษฐกิจหรือเหตุผลด้านจิตใจในอันที่จะก่อให้เกิดความสำนึกในความเป็นเจ้าของประเทศ และมีความรับผิดชอบต่อการศึกษาของชาติร่วมกัน ด้วยเหตุนี้บทบาทของเอกชนในการช่วยแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของชาติจึงเริ่มมีความสำคัญอันเป็นลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2529 :

1)

การจัดการศึกษาให้ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรมทั้งในด้านการบริหารและคุณภาพเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องใช้ทรัพยากรทั้งในด้านการเงินและด้านอื่น ๆ อย่างมหาศาล ซึ่งรัฐไม่อาจดำเนินการได้โดยลำพัง การหาทางระดมทุนและทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ จึงเข้าสู่ดุลยพินิจของรัฐ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : บทคัดย่อ) ดังนั้น ในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2520 หมวดที่ 2 แนวนโยบายการศึกษาของรัฐ ข้อ 23 จึงระบุว่า รัฐพึงระดมเลือกทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ ทั้งทางรัฐ ทองถิ่น เอกชน มาใช้ใน การจัดการศึกษาหาวิธีการจัดสรรทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยคำนึงถึงประสิทธิภาพของแหล่งต่าง ๆ และสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ในช่วงแผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เพื่อพัฒนาการศึกษา นอกจากงบประมาณของรัฐ คือการเปิดโอกาสให้เอกชน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น การระดมบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ รวมทั้งองค์กรหรือสถานประกอบการต่าง ๆ ในท้องถิ่นร่วมดำเนินงานทางการศึกษา และมีการระดมเงินทรัพย์สินจากผู้มีจิตศรัทธาร่วมบริจาคเพื่อการศึกษา เพิ่มขึ้น เป็นต้น (สุทธศรี วงษ์สมาน 2528 : 28)

โดยทั่วไปแล้วการระดมแหล่งเงินทุนนอกประเทศไม่ว่ารูปใด ๆ เป็นสิ่งที่ยิ่งไม่ควรพิจารณาหาที่เงินทุนภายในประเทศยังพอหาได้ เพราะจะทำให้มีการระดม การเลี้ยงที่ประเทศจะต้องตกเป็นอาณานิคมทางเศรษฐกิจ ของประเทศเจ้าของ เงินทุน จึงมีการหันมาพิจารณาแหล่งเงินทุนในประเทศเป็นเบื้องต้น ด้วยเหตุนี้เอกชน จึงเข้ามามีบทบาทในการช่วยแบ่งเบาภาระในการจัดการศึกษาของชาติโดยมีหลักการ เพื่อเพิ่มพูนประสิทธิภาพ และปริมาณของบริการทางการศึกษาและเพื่อให้ทุกฝ่ายที่สนใจ มีความสามารถและมีบุคคลเจตนาในอันที่จะช่วยจัดการศึกษาได้มีส่วนร่วมด้วย (สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2519 : บทคัดย่อ)

จากความสำเร็จของการศึกษา และแนวนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐ ที่กล่าวมาข้างต้นจึงได้มีภาคเอกชนที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาได้เข้ามามีส่วนร่วม กับภาครัฐบาลในการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาซึ่งได้แก่กลุ่มบุคคล และ องค์การต่าง ๆ ดังนี้

1. คณะกรรมการโรงเรียน มีส่วนช่วยให้โรงเรียนได้รับประโยชน์ในด้านต่าง ๆ เช่น การสนับสนุนทางด้านวิชาการ ด้านการเงิน การบริจาคที่ดิน และวัสดุ อุปกรณ์ เป็นต้น
2. สมาคมผู้ปกครองและครู มีส่วนช่วยสนับสนุนและส่งเสริมการบริหารงานของโรงเรียนทั้งด้านวิชาการและงบประมาณ ตลอดจนวัสดุอุปกรณ์และการบริหารด้านต่าง ๆ เช่น การเชิญวิทยากร การจัดหาสถานที่ก่อสร้าง และการจัดหาทุน เป็นต้น
3. สมาคมศิษย์เก่า มีส่วนช่วยทั้งสมาคมศิษย์เก่าโดยตรง กรรมการของสมาคมศิษย์เก่าตลอดจนสมาชิกของสมาคมศิษย์เก่า เช่น การเป็นวิทยากร การจัดตั้งกองทุนแก่นักเรียนยากจน การบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ให้แก่โรงเรียน และการจัดบริการแนะแนวให้นักเรียนปัจจุบัน
4. มูลนิธิ ถ้าโรงเรียนใดมีมูลนิธิตั้งอยู่ในโรงเรียนจะได้รับการสนับสนุนในด้านงบประมาณ และการบริการด้านต่าง ๆ
5. สภาตำบล เป็นองค์กรบริหารระดับต่ำสุดที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนย่อมจะทราบปัญหา และอุปสรรคข้อขัดข้องเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่นจึงมีส่วนช่วย

โรงเรียนเป็นอย่างดี เช่น การสร้างถนนในการเดินทางมาเรียนของนักเรียน การสนับสนุนทางค่านงงบประมาณ เป็นต้น

6. วัด จะมีส่วนช่วยโรงเรียนในค่านทรพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ในวัด ตลอดจนพระภิกษุที่สามารถสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนศีลธรรม การอภิปรายเรื่องธรรมะ หรือศาสนา เป็นต้น

7. องค์การสาธารณกุศล และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งมีส่วนช่วยในการสนับสนุนการจัดการศึกษา เช่น การรับเชิญเป็นวิทยากรพิเศษของผู้จัดการธนาคาร การออกเกียรติบัตรของสภายุวพุทธสมาคมให้นักเรียนที่ทำความดี เป็นต้น

8. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และบุคคลากรในท้องถิ่น มีส่วนช่วยสนับสนุนกิจกรรมของโรงเรียนทั้งค่านวิชาการ งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการบริการค่านต่าง ๆ ควย (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2525 : 86)

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นสื่อมวลชนที่ทำให้ผู้อ่านได้ความรู้ ความเข้าใจในหลายค่าน ท้นคอเหตุการณ์เป็นที่นิยมของประชาชนโดยทั่วไป การค่านงานของหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ นอกจากจะบริการในค่านความรู้และเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นแล้ว ยังให้การสนับสนุนส่งเสริมในค่านการศึกษาและสาธาณ ประโยชน์อีกควย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในค่านการประถมศึกษา หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้เข้าไปช่วยสร้างอาคารเรียนและได้จัดตั้งมูลนิธิหนังสือพิมพ์เพื่อช่วยเหลือนักเรียนและโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กล่าวคือว่า หนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นองค์การกุศลภาคเอกชนสององค์การที่ร่วมมือกับรัฐบาล ในการช่วยแบงเบาภาระการจัดการประถมศึกษา โดยเริ่มมาคั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 ควยการหาทุนการศึกษารวมกับทางการจังหวัดลพบุรี จัดการแข่งขันฟุตบอลการกุศลขึ้น ได้เงินจำนวนหนึ่งไปสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดลพบุรี ซึ่งเป็นจุดกำเนิดของ "โครงการโรงเรียนไทยรัฐวิทยาเพื่อชุมชนในชนบท"

พ.ศ. 2529 โรงเรียนไทยรัฐวิทยากระจ่ายอยู่ทั่วทุกภาคของประเทศไทยจำนวน 54 โรงเรียน ใน 53 จังหวัด และขยายจนครบ 73 จังหวัด ใน พ.ศ. 2531 โดยทางหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเป็นผู้พิจารณาสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาในชนบทโดยวางเป้าหมายไว้คือ

1. จัดสร้างอาคาร เรียนให้แก่ชุมชนที่ยังขาดสถานศึกษา ระดับประถมศึกษา หรือที่ห่างไกลจากสถานศึกษาที่มีอยู่แล้ว

2. จัดสร้างอาคาร เรียนให้แก่โรงเรียนที่ขาดแคลนหรืออยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรม โดยประสานงานกับสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดแต่ละจังหวัด และสำนักงานคณะกรรมการการ ประถมศึกษาแห่งชาติ

หลังจากที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้จัดสร้างอาคาร เรียนให้แล้วทางมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะเข้าไปดูแลต่อโดยทางมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้วางวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้คือ (สมบูรณ วรพงษ์ 2527 : 50)

1. ส่งเสริมการศึกษาและช่วยเหลือกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาแก่นักเรียนที่ยากจนและเรียนที่โดยทั่วไป

2. สนับสนุนทุนการศึกษา ทุนวิจัยค้นคว้างานหนังสือพิมพ์

3. ร่วมมือกับองค์การสาธารณกุศลอื่น ๆ

โดยวัตถุประสงค์นี้เองทางมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้หาทุนมาสนับสนุนเรื่อยมาจนถึง พ.ศ. 2533 มูลนิธิฯ มีทุนที่ใช้ในการดำเนินการทั้งสิ้น 88,660,000 บาท (สัมภาษณ์ : สมบูรณ วรพงษ์) และได้นำคอกกผลจากจำนวนเงินดังกล่าวเข้าไปช่วยเหลือในโครงการต่าง ๆ ดังนี้

1. โครงการสมทบทุนมูลนิธิของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา

2. โครงการโภชนาการ

3. โครงการกีฬา

4. โครงการเกษตร

5. โครงการวัสดุอุปกรณ์การสอน

6. โครงการห้องสมุด

7. โครงการเสื่อน้ำ เครื่องแบบนักเรียน และอุปกรณ์การเรียน

8. โครงการจริยธรรมดีเด่น

9. โครงการพิเศษอื่น ๆ ที่ทางมูลนิธิฯ เห็นสมควร เช่น โครงการปรับปรุงห้องปฐมพยาบาล การจัดสร้างอาคารอเนกประสงค์ การจัดหาโต๊ะ เก้าอี้เพิ่มเติม เป็นต้น

จากการที่ทางมูลนิธิฯ ได้เข้ามาเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2512 จนถึง พ.ศ. 2529 มีจำนวนโรงเรียนในโครงการทั้งสิ้น จำนวน 54 โรงเรียน ใน 53 จังหวัด และเพิ่มจนครบ 73 จังหวัดในปี พ.ศ. 2531 จะเห็นได้ว่าโรงเรียนไทยรัฐวิทยาซึ่งสนับสนุนโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ จะมีลักษณะเด่นที่แตกต่างจากโรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติโดยทั่ว ๆ ไปคือ

1. หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดย นายกำพล วัชรพล ได้บริจาคเงินค่าก่อสร้างอาคารเรียนให้กับโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทุกแห่ง เพื่อส่งเสริมความต้องการทางการศึกษาในโรงเรียนชนบทที่ขาดแคลน
 2. มีการมอบเงินสำหรับให้โรงเรียนจัดตั้งมูลนิธิของโรงเรียน เพื่อให้โรงเรียนนำดอกผลที่ได้ไปสนับสนุนการดำเนินงานของโรงเรียนตลอดไป
 3. มีการสนับสนุนงบประมาณและสิ่งของในรูปของโครงการต่าง ๆ เป็นประจำทุกปี เพื่อช่วยให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนไทยรัฐวิทยาค่าเงินไปอย่างมีประสิทธิภาพ
- ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะติดตามประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐควยเหตุผลดังต่อไปนี้คือ

1. โรงเรียนประถมศึกษาที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่สร้างโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีความแตกต่างจากโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติโดยทั่ว ๆ ไป คือการได้รับความสนับสนุนในด้านงบประมาณจากมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เพื่อนำมาช่วยเหลือและสนับสนุนในรูปโครงการต่าง ๆ เป็นจำนวนมากในแต่ละปี ซึ่งจากการดำเนินงานเท่าที่ผ่านมา เลขาธิการของมูลนิธิกล่าวว่า "เมื่อมองในด้านของผู้ที่ให้การช่วยเหลือเท่าที่ผ่านมา ผลที่ได้รับอยู่ในระดับที่ไม่ดีพอ" (สมบุรณ์ วรพงษ์ 2527 : 80) ดังนั้นจึงมีข้อน่าคิดว่าผลที่ได้จากการลงทุนอันมากมายนี้คุ้มค่าหรือไม่ การจัดการศึกษาของโรงเรียนไทยรัฐวิทยา ซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐมีประสิทธิภาพเพียงใด บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ หรือไม่ ตลอดจนมีปัญหา อุปสรรค หรือมีข้อเสนอแนะใด ๆ ที่จะเป็นประโยชน์แก่มูลนิธิฯ (สัมภาษณ์ : สมบุรณ์ วรพงษ์)

2. จำนวนโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งสร้างขึ้นโดยหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและสนับสนุนการจัดการศึกษาโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เมื่อสิ้นปี พ.ศ.2529 มี 54 โรงเรียน ใน 53 จังหวัด ซึ่งนับว่าเป็นจำนวนโรงเรียนที่มากพอที่จะดำเนินการวิจัยได้

3. จากการที่ทางมูลนิธิฯ ได้เข้าไปเป็นตัวจักรสำคัญในการพัฒนาโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ พ.ศ.2512 จนถึง พ.ศ.2529 รวมระยะเวลาถึง 17 ปีแล้ว แต่ปรากฏว่ายังไม่เคยมีการศึกษาการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐเลย ทางมูลนิธิฯ จึงมีความประสงค์ที่จะพบทวนมทบาท และศึกษาประสิทธิภาพการจัดการศึกษารวมทั้งต้องการทราบปัญหาและความต้องการของทางโรงเรียน เพื่อทางมูลนิธิฯ จะได้สนับสนุนการศึกษาของชาติให้ตรงเป้าหมาย ซึ่งผลของการวิจัยในครั้งนี้นอกจากจะเกิดประโยชน์ในแง่การปรับปรุงการดำเนินงานของมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐแล้ว ยังเป็นตัวอย่างสำหรับองค์กรเอกชนอื่นที่จะเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดัประถมศึกษาต่อไป ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อสนองวัตถุประสงค์และความต้องการดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน
2. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชนเกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยนี้มุ่งศึกษาเฉพาะโรงเรียนไทยรัฐวิทยาที่อยู่ในโครงการ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2522 ถึงปี พ.ศ.2529 คือโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 1 ถึงโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 54 เท่านั้น ยกเว้นโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 7 ซึ่งเป็นโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา และโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 9 ซึ่งเป็นโรงเรียนที่อยู่นอกโครงการ

2. การศึกษาการจัดการศึกษาของโรงเรียน ผู้วิจัยศึกษาในค่านปรัชญาและจุดประสงค์
 ด้านการจัดการและการบริหารด้านต่าง ๆ ด้านการวางแผนระยะยาว ด้านโปรแกรมการศึกษา และ
 การจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านแหล่งบริการทางวิชาการ ด้านแหล่งที่มาของ
 งบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุและครุภัณฑ์ ด้านบริการสำหรับผู้เรียนและการเตรียมผู้
 เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา และด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้วิจัยได้ใช้เกณฑ์ประเมินสถาบันการศึกษาไทย ระดับประถมศึกษาซึ่งเป็นผลงานการ
 วิจัยของศาสตราจารย์สุมน อมรวิวัฒน์ เป็นแบบประเมินการจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
 ที่ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ โดยให้ตัวอย่างประชากรทั้ง 3 กลุ่มประเมินตาม
 การรับรู้ของตนเอง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา หมายถึง สภาพการดำเนินการของโรงเรียน
 ประถมศึกษา ซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ตามการรับรู้ของผู้บริหาร ครู และผู้นำชุมชน
 ในด้านต่าง ๆ ดังนี้ คือ ค่านปรัชญาและจุดประสงค์ ด้านการจัดการและการบริหารด้านต่าง ๆ
 ด้านการวางแผนระยะยาว ด้านโปรแกรมการศึกษา และการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร
 ด้านแหล่งบริการทางวิชาการ ด้านแหล่งที่มาของงบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ วัสดุ และครุภัณฑ์
 ด้านบริการสำหรับผู้เรียน และการเตรียมผู้เรียนเมื่อสำเร็จการศึกษา และด้านความสัมพันธ์กับ
 ชุมชน (สุมน อมรวิวัฒน์ 2529 : 113)

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถม
 ศึกษาแห่งชาติ ที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้ก่อสร้างอาคารเรียนให้และมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐได้เข้าไป
 ช่วยเหลือในรูปแบบของโครงการต่าง ๆ

มูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ หมายถึง มูลนิธิที่ก่อตั้งโดย นายกำพล วัชรพล ผู้อำนวยการ
 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ซึ่งได้มอบเงินส่วนตัวเป็นเงินทุนประเดิม จำนวน 1 ล้านบาท โดยมีวัตถุประสงค์
 ที่กำหนดไว้ในตราสาร คือ ส่งเสริมการศึกษาและช่วยเหลือกิจกรรมเกี่ยวกับการศึกษาแก่นักเรียน

ที่ยากจนและเรียนที่ทั่วไป รวมทั้งส่งเสริมการศึกษาคนคว่าและวิจัยงานหนังสือพิมพ์ และร่วมกับองค์การกุศลอื่น ๆ เพื่อสาธารณประโยชน์

มูลนิธิโรงเรียนไทยรัฐวิทยา หมายถึง มูลนิธิของโรงเรียนไทยรัฐวิทยาแต่ละแห่ง ซึ่งจัดตั้งจากจำนวนเงิน 200,000 บาท ที่มูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เป็นผู้อุทิศให้ในวันเปิดอาคารเรียน และจากเงินที่มีผู้บริจาคให้แก่มูลนิธิของโรงเรียนนั้น ๆ

โครงการโรงเรียนไทยรัฐวิทยาเพื่อชุมชนในชนบท หมายถึง โครงการที่หนังสือพิมพ์ไทยรัฐให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียนไทยรัฐวิทยาในรูปของการก่อสร้างอาคารเรียนให้แก่โรงเรียนระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษาในชนบทที่ขาดแคลนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐจะช่วยพัฒนาการศึกษาต่อไปโดยให้ทุนสำหรับทำโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง อาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ และผู้ช่วยหรือผู้เคยปฏิบัติหน้าที่รักษาราชการแทนอาจารย์ใหญ่/ครูใหญ่ ในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ครู หมายถึง ข้าราชการครูในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ และสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาที่ได้รับการสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. เป็นแนวเสนอขอหน่วยงาน และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษาซึ่งสนับสนุนโดยมูลนิธิหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ
2. เป็นแนวทางสำหรับองค์กรภาคเอกชนอื่นที่จะเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป